Projekt

Druk Nr 319

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W OŻAROWIE MAZOWIECKIM

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie przyjęcia Programu polityki zdrowotnej Gminy Ożarów Mazowiecki przygotowującego przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka – zajęcia w szkole rodzenia

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2026 poz. 662, 912) i art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2025 poz. 1461, 1537, 1739, z 2026 poz. 26, 203, 791, 972, 986, 1007) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program polityki zdrowotnej Gminy Ożarów Mazowiecki przygotowujący przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka – zajęcia w szkole rodzenia", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim
z dnia ..... 2026 r.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ GMINY OŻARÓW MAZOWIECKI PRZYGOTOWUJĄCY PRZYSZŁYCH RODZICÓW NA PRZYJĘCIE DZIECKA – ZAJĘCIA W SZKOLE RODZENIA

Okres realizacji programu: 2027 rok

Opracowanie własne na podstawie dostępnych materiałów

Spis treści

1 Opis problemu zdrowotnego 4
1.1 Problem zdrowotny 4
1.2 Epidemiologia 5
1.3 Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu 6
1.4 Obecne postępowanie 6
1.5 Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu 6
2 Cele programu 6
2.1 Cel główny 6
2.2 Cele szczegółowe 6
2.3 Oczekiwane efekty 7
2.4 Mierniki efektywności odpowiadające celom programu 7
3 Adresaci programu 7
3.1 Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe 8
3.2 Tryb zapraszania do programu 8
4 Organizacja programu 8
4.1 Części składowe, etapy i działania organizacyjne 9
4.2 Planowane interwencje 10
4.3 Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników 10
4.4 Zasady udzielania świadczeń w ramach programu 10
4.5 Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych 10
4.6 Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych przez uczestników programu, jeżeli istnieją wskazania 10
4.7 Bezpieczeństwo planowanych interwencji 11
4.8 Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu 11
4.9 Dowody skuteczności planowanych działań 11
a) Opinie ekspertów klinicznych 11
b) Zalecenia, wytyczne i standardy dotyczące postępowania w problemie zdrowotnym, którego dotyczy wniosek 12
c) Dowody skuteczności (efektywności klinicznej) oraz efektywności kosztowej 12
d) Informacje na temat podobnych programów polityki zdrowotnej wykonywanych w zgłaszającej program lub innych jst (jeżeli są dostępne) 12
5 Koszty 13

5.1 Koszty jednostkowe 13
5.2 Planowane koszty całkowite 13
5.3 Źródła finansowania, partnerstwo 13
5.4 Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne 13
6 Monitorowanie i ewaluacja 13
6.1 Ocena zgłaszalności do programu 14
6.2 Ocena jakości świadczeń w programie 14
6.3 Ocena efektywności 14
6.4 Ocena trwałości efektów programu 14
Bibliografia 15

1 Opis problemu zdrowotnego

1.1 Problem zdrowotny

Ciąża, poród i opieka nad nowo narodzonym dzieckiem to duże wyzwanie zarówno dla kobiety, jak i ojca dziecka. Powinno być zatem poprzedzone starannym przygotowaniem, podczas którego kobieta potrzebuje wsparcia i fachowych porad, pozwalających uniknąć niepotrzebnego stresu i wątpliwości.

W chwili obecnej są dużo większe możliwości, sprzyjające temu, aby ciąża, poród i pierwsze chwile z dzieckiem umacniały więzi rodzinne; aby zarówno matka, jak i ojciec, jak najlepiej przygotowali się do nowej sytuacji życiowej.

Przyszła mama ma obecnie dużo większy wpływ na przebieg i charakter porodu, który powinien być wydarzeniem pozytywnym. Wpływa na to możliwość zdobywania wiedzy na ten temat, aby być świadomą fizjologii porodu, trudnościami, które mogą się pojawić i sposobach radzenia sobie z nimi. Kobieta powinna mieć możliwość pogłębienia wiedzy medycznej, usprawnienia i poznania własnego ciała, opanowania sposobów na radzenie sobie ze stresem porodowym, pogłębienia kompetencji rodzicielskich.

Odpowiednie przygotowanie pozwala zarówno ciężarnej jak i ojcu dziecka, na spokojne, radosne i bezpieczne „przejście" przez ten szczególny czas oczekiwania na potomstwo i jego powitania na świecie.

Brak odpowiedniej wiedzy i umiejętności powoduje strach i niepewność. Właściwe przygotowanie wpływa zarówno na przebieg ciąży, jak i porodu – czas jego trwania, odczuwanie bólu i radzenia sobie z nim, możliwości pomocy ze strony personelu medycznego.

Warto zatem skorzystać z zajęć w szkole rodzenia, która jest swoistym uzupełnieniem opieki przedporodowej finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Zakres zajęć w szkole rodzenia dotyczy problemów w ciąży, podczas porodu, w połogu. Duży nacisk kładzie się na zachowania sprzyjające zdrowiu matki, dziecka i rodziny. Najlepszym rozwiązaniem jest uczestnictwo w wykładach/warsztatach obojga rodziców, co zbliża do siebie partnerów, scala ich związek. Zajęcia prowadzi wykwalifikowany personel. Przyszli rodzice podczas spotkań ze specjalistami mają możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy nt. radzenia sobie z problemami i ewentualnymi chorobami w ciąży, możliwości ćwiczeń gimnastycznych, sposobów radzenia sobie z bólem porodowym, technikami relaksacyjnymi, i oddechowymi współpracy z personelem medycznym w czasie porodu, właściwej pielęgnacji nowo narodzonego dziecka, technik karmienia piersią, emocjom w czasie ciąży i po narodzinach dziecka.

Szkoła rodzenia wspiera przyszłych rodziców, przygotowując zarówno od strony psychicznej jak i fizycznej do porodu i rodzicielstwa, dzięki: przekazaniu wiedzy nt. przebiegu ciąży, porodu i połogu, propagowaniu naturalnego karmienia dziecka, nauce właściwej pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem, omówieniu sytuacji emocjonalnej kobiety po porodzie, uświadomieniu roli ojca na etapie od ciąży do połogu.

Udział w zajęciach szkoły rodzenia:

- Umożliwia lepsze przygotowanie do porodu,
- Zwiększa szanse na poród rodzinny,
- Pozwala na zrozumienie i świadomość poszczególnych etapów porodu,
- Umożliwia podzielenie się pytaniami i wątpliwościami z innymi ciężarnymi oraz położnymi,
- Zmniejsza obawy przed opieką nad nowo narodzonym dzieckiem.

1.2 Epidemiologia

W Gminie Ożarów Mazowiecki zameldowanych na pobyt stały, według stanu na 30.06.2026 r. było 27 929 osób (dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim). Podział mieszkańców wg płci i miejsca zamieszkania przedstawia poniższa tabela:

Liczba zameldowanych mieszkańców	Miasto Ożarów Mazowiecki	Tereny wiejskie	Razem
Kobiety	7 190	7 363	14 553
Mężczyźni	6 516	6 860	13 376
Razem	13 706	14 223	27 929

Kobiety stanowią 52% ogółu mieszkańców, a mężczyźni 48%. Miasto zamieszkuje 49% mieszkańców, a tereny wiejskie 51%.

W ostatnich latach w Gminie Ożarów Mazowiecki urodziła się następująca liczba dzieci (dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim):

- W 2014 r. – 334
- W 2015 r. – 297
- W 2016 r. – 335
- W 2017 r. – 326
- W 2018 r. – 348
- W 2019 r. – 368
- W 2020 r. – 320
- W 2021 r. – 327
- W 2022 r. – 307
- W 2023 r. – 299
- W 2024 r. – 288
- W 2025 r. – 278

W związku z powyższym, w ostatnich latach odnotowuje się do 300 porodów dzieci z Gminy Ożarów Mazowiecki.

1.3 Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu

27 929 osób – populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego, z tego ok. 1% kobiet ciężarnych.

1.4 Obecne postępowanie

Świadczenia edukacyjne dla kobiet ciężarnych finansowane ze środków NFZ udzielane są obecnie w ramach:

- Edukacji przedporodowej od 21 do 31 tygodnia ciąży – 1 raz w tygodniu, od 32 tygodnia ciąży do rozwiązania – 2 razy w tygodniu, prowadzonej przez położną środowiskową POZ.

1.5 Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

- ✓ Szczęśliwe przebycie ciąży i porodu dla matki i dziecka,
- ✓ Zapobieganie powikłaniom spowodowanym niewłaściwym uczestnictwem w akcji porodowej,
- ✓ Przygotowanie do opieki nad noworodkiem,
- ✓ Właściwe zachowanie w połogu.

2 Cele programu

2.1 Cel główny

Celem głównym programu jest przygotowanie przyszłych rodziców do świadomego rodzicielstwa, poprawy stanu zdrowia ciężarnych i nowo narodzonych dzieci, poprzez zwiększenie wiedzy z zakresu ciąży, porodu, połogu oraz opieki nad niemowlęciem.

2.2 Cele szczegółowe

1) Zwiększenie świadomości kobiet na temat konieczności fizycznego i psychicznego przygotowania się do porodu,
2) Nabycie przez przyszłe mamy umiejętności i wiedzy na temat: przebiegu ciąży, technik relaksacyjnych, ćwiczeń usprawniających, prawidłowego oddychania w czasie porodu, właściwego postępowania w połogu, karmienia piersią, pielęgnacji niemowlęcia,
3) Nabycie przez kobiety umiejętności samodzielnej kontroli przebiegu porodu,
4) Nabycie przez ojców wiedzy na temat porodu, aktywnego ich udziału w porodzie, połogu i opiece nad niemowlęciem,
5) Wzrost motywacji kobiet do prozdrowotnych zachowań podczas ciąży i po urodzeniu dziecka (próchnica i choroby przyzębia, cukrzyca u ciężarnych, palenie tytoniu, picie alkoholu, itp.).

2.3 Oczekiwane efekty

1) Zainteresowanie programem populacji ciężarnych kobiet – mieszkanek Gminy Ożarów Mazowiecki,
2) Zwiększenie wiedzy rodziców na temat przygotowania i przebiegu porodu, opieki nad dzieckiem, połogu,
3) Nabycie niezbędnych umiejętności do opieki nad dzieckiem,
4) Promocja zachowań prozdrowotnych wśród kobiet w ciąży, karmienia naturalnego nowo narodzonego dziecka,
5) Wypracowanie odpowiedniego nastawienia do bólu porodowego,
6) Zapoznanie się z pierwszymi symptomami rozpoczynającego się porodu i umiejętność ich rozpoznania,
7) Zwiększenie świadomości na temat aktywnego udziału w akcji porodowej.

W dłuższej perspektywie czasu realizacja przedmiotowego programu przyczyni się do obniżenia częstości występowania wcześniactwa oraz małej masy urodzeniowej dziecka.

2.4 Mierniki efektywności odpowiadające celom programu

1) Liczba osób uczestnicząca w programie.
2) Liczba osób czynnie uczestnicząca w programie i deklarująca (na podst. ankiet przed i po zajęciach) nabycie/zwiększenie niezbędnej wiedzy i praktycznych umiejętności na temat porodu, opieki nad noworodkiem, odżywiania, połogu, zachowań prozdrowotnych, a także deklarująca gotowość do aktywnego porodu.
3) Liczba matek karmiących naturalnie i czas (długość) karmienia piersią (ankieta po porodzie).
4) Liczba matek deklarująca wykorzystanie zdobytej podczas zajęć wiedzy i umiejętności podczas porodu i w opiece nad dzieckiem (ankieta po porodzie).

3 Adresaci programu

Programem objęta zostanie populacja ok. 120 osób, w tym ok. 60 kobiet w ciąży, po 25 tygodniu ciąży, zamieszkałych na terenie Gminy Ożarów Mazowiecki i ok. 60 ojców dzieci, deklarujących chęć udziału w programie i gotowość poszerzenia wiedzy i umiejętności dotyczących ciąży, porodu, połogu i pielęgnacji nowo narodzonego dziecka.

Pierwszeństwo w przypadku zgłoszenia się większej liczby chętnych będą miały kobiety spodziewające się pierwszego dziecka.

Uczestnictwo w programie jest dofinansowane przez Gminę Ożarów Mazowiecki w wysokości 85% kosztów uczestnictwa w zajęciach.

3.1 Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe

Do programu zaproszone zostaną pacjentki, mieszkanki Gminy Ożarów Mazowiecki zadeklarowane do lekarza, pielęgniarki i położnej POZ oraz Poradni Ginekologicznej, a także zgłaszający się w odpowiedzi na zaproszenie.

3.2 Tryb zapraszania do programu

Informacje o programie oraz zaproszenie do udziału w nim umieszczone zostanie:

- Na tablicy ogłoszeń w przychodniach, Urzędzie Miejskim, w wybranych punktach na terenie Gminy, w Ośrodku Pomocy Społecznej, Domu Kultury,
- Na stronie internetowej www.ozarow-mazowiecki.pl
- W lokalnej prasie.

Pacjentki ciężarne zadeklarowane do lekarza, pielęgniarki, położnej POZ oraz Poradni Ginekologicznej GSPZLO w Ożarowie Mazowieckim i filii w Józefowie otrzymają zaproszenie podczas wizyt lekarskich.

4 Organizacja programu

Program obejmuje zajęcia edukacyjne prowadzone na terenie Gminy Ożarów Mazowiecki: teorię i praktykę, dla przyszłych mam i ojców. Jeden cykl składał się będzie z 5 grupowych spotkań, każde trwające ok. 3 godz. – 1 raz w tygodniu, w ustalony „z góry" dzień. Zorganizowanych zostanie kilka cykli zajęć. Każdorazowo udział może wziąć maksymalnie 20 osób/10 par. Prowadzenie zajęć powierzone zostanie położnej i specjalistom (w tym m. in. doradca laktacyjny) z zakresu opieki nad kobietą ciężarną, nowo narodzonym dzieckiem.

Biorąc pod uwagę rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego zajęcia obejmowały będą następujące kwestie:

- Ciąża jako okres zmian zachodzących w organizmie kobiety; prawidłowe odżywianie, substancje zagrażające życiu lub zdrowiu matki i dziecka; aktywność fizyczna, higiena i choroby;
- Przebieg porodu w poszczególnych fazach, pierwsze symptomy, udział i rola osoby towarzyszącej, aktywny poród, nauka oddychania, zasady parcia, pozycje porodowe, sposoby łagodzące ból porodowy, pierwszy kontakt z dzieckiem;
- Opieka poporodowa;
- Emocje i hormony w czasie ciąży, porodu i połogu, depresja poporodowa, kobieta i mężczyzna w nowej roli;
- Karmienie piersią, porady laktacyjne; zasady, techniki, problemy z karmieniem i sposoby radzenia sobie z nimi; dieta matki karmiącej;
- Seksualność i płodność po porodzie, antykoncepcja w czasie laktacji;

- Ćwiczenia, gimnastyka w czasie ciąży, połogu, techniki relaksacyjne; ćwiczenia wspomagające przygotowanie do porodu;
- Opieka i pielęgnacja noworodka; kąpiel, przewijanie, sen, płacz jako sposób komunikacji dziecka z otoczeniem, spacery;
- Pierwsza pomoc;
- Relacje w rodzinie, organizacja życia po porodzie w domu;
- Choroby i problemy zdrowotne wieku niemowlęcego; szczepienia;
- Zagadnienia prawne związane z rodzicielstwem.

Zgodnie z wytycznymi National Institute of Health and Clinical Excellence (NICE) opartymi na systematycznym przeglądzie badań naukowych (2008 r.), przedmiotowy program oparty będzie na zasadzie programu typu participant-led – tj. z elastycznym programem uwzględniającym potrzeby danej grupy kobiet/par uczestniczących w zajęciach.

Warunkiem uczestnictwa jest zamieszkanie na terenie Gminy Ożarów Mazowiecki oraz zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach szkoły rodzenia i ćwiczeniach w ramach zajęć.

W celu wyłonienia realizatora programu przeprowadzony zostanie konkurs ofert. Realizator zobowiązany będzie zapewnić wykwalifikowany zespół prowadzących wykłady/warsztaty, sprzęt i pomoce dydaktyczne. Pomieszczenia do zajęć spełniające wymogi bezpieczeństwa i higieny zapewnia w ramach wkładu rzeczowego Gmina Ożarów Mazowiecki.

4.1 Części składowe, etapy i działania organizacyjne

1) Opracowanie programu.
2) Wybór realizatora programu po przygotowaniu i przeprowadzeniu konkursu ofert.
3) Realizacja programu:
    a) Dotarcie z informacją o programie do przyszłych rodziców.
    b) Nabór uczestników w oparciu o ustalone kryteria.
    c) Realizacja cyklu zajęć.
    d) Monitorowanie i sprawozdawczość.

Planowany harmonogram zajęć:

I. Ciąża jako okres zmian w organizmie kobiety; prawidłowe odżywianie, higiena, choroby, profilaktyka zdrowotna, aktywność fizyczna, ćwiczenia wspomagające przygotowanie do porodu; przebieg ciąży – 3 godz.
II. Przygotowanie do porodu, przebieg porodu, pierwsze symptomy, emocje a hormony, rola osoby towarzyszącej, nauka oddychania, pozycje, sposoby łagodzenia bólu, pierwsze chwile z dzieckiem; opieka po porodzie – 3 godz.
III. Karmienie piersią, porady laktacyjne, dieta matki karmiącej; seksualność i płodność po porodzie, antykoncepcja w czasie laktacji – 3 godz.

IV. Opieka i pielęgnacja noworodka, kąpiel, przewijanie, sen; pierwsza pomoc; choroby wieku niemowlęcego, szczepienia – 3 godz.
V. Relacje w rodzinie, organizacja życia po porodzie, zagadnienia prawne związane z rodzicielstwem – 3 godz.

4.2 Planowane interwencje

1) Edukacja
2) Profilaktyka
3) Czynne uczestnictwo w zajęciach ruchowych

4.3 Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

Do programu zakwalifikowane zostaną kobiety – mieszkanki Gminy Ożarów Mazowiecki – w ciąży fizjologicznej po 25 tygodniu, posiadające zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach (teoretycznych i praktycznych) szkoły rodzenia oraz ojcowie dzieci – mieszkańcy Gminy Ożarów Mazowiecki, deklarujący podjęcie cyklu edukacyjno-praktycznego przygotowującego do prawidłowego przebiegu ciąży, aktywnego porodu i połogu ich partnerek oraz właściwej i sprawnej opieki nad nowo narodzonym dzieckiem.

4.4 Zasady udzielania świadczeń w ramach programu

Sprawną i skuteczną realizację programu zapewni możliwie najskuteczniejsze rozpropagowanie informacji na temat zorganizowanego przez Gminę programu.
Zajęcia odbywać się będą w godzinach popołudniowych, aby umożliwić udział w nich również ciężarnym pracującym.
Każdy cykl zajęć realizowany będzie zgodnie ze szczegółowym opisem zawartym w punkcie 4 Organizacja programu.

4.5 Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych

Działania w ramach realizowanego przez Gminę Ożarów Mazowiecki programu polityki zdrowotnej w formie cyklu zajęć teoretycznych i praktycznych są uzupełnieniem porad edukacyjnych finansowanych przez NFZ.

4.6 Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych przez uczestników programu, jeżeli istnieją wskazania

Po zakończonej realizacji programu kobiety będą miały możliwość skorzystania ze świadczeń finansowanych przez NFZ w Poradniach Ginekologiczno-Położniczych: porady lekarskie oraz świadczenia patronażowe i inne wykonywane przez położną POZ (zgodnie z deklaracją wyboru położnej i podmiotu leczniczego POZ).

4.7 Bezpieczeństwo planowanych interwencji

Bezpieczeństwo realizowanych zajęć w szkole rodzenia będzie zachowane dzięki:

- Kwalifikacji do programu kobiet w ciąży fizjologicznej po 25 tyg. ciąży, z zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach i ćwiczeniach w szkole rodzenia,
- Wyborze w drodze konkursu ofert realizatora programu, zapewniającego wykwalifikowaną kadrę prowadzącą zajęcia,
- Spełnianiu wymogów bezpieczeństwa i higieny pomieszczeń i sprzętu wykorzystywanych podczas zajęć.

4.8 Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu

Podmiot wybrany w drodze konkursu ofert musi spełniać następujące warunki:

1) Posiadać uprawnienia do realizacji zajęć w ramach szkoły rodzenia,
2) Posiadać wiedzę oraz doświadczenie w przedmiotowym zakresie,
3) Zapewnić odpowiednio wykwalifikowaną kadrę do realizacji zajęć,
4) Zapewnić właściwe zaplecze i środki techniczne niezbędne do prowadzenia zajęć.

4.9 Dowody skuteczności planowanych działań

a) Opinie ekspertów klinicznych

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne w rekomendacjach wydanych przez powołaną Komisję Ekspertów, która obradowała w dniach 20-21 maja 2005 r. określa zadania szkoły rodzenia, której działania powinny prowadzić do dobrostanu psychofizycznego ciężarnej, rodzącej, rodziny. Prowadzi do tego edukacja przygotowująca przyszłą matkę i ojca do porodu, połogu i opieki nad dzieckiem. Zajęcia teoretyczne powinny zaznajomić rodziców z mechanizmem porodu, opieki poporodowej, okresem karmienia, antykoncepcją po porodzie. Zajęcia praktyczne powinny polegać na gimnastyce ogólnousprawniającej, poznaniu pozycji relaksacyjnych, sposobów oddychania w poszczególnych fazach porodu, zasad parcia, zasad pielęgnacji dziecka (bezpieczne chwyty, kąpiel, układanie).

National Institute of Health and Clinical Excellence (NICE) w wytycznych opartych na systematycznym przeglądzie badań naukowych (2008 r.) zaleca, aby informacje przekazywane w ramach opieki przedporodowej zawierały również dane nt. szkół rodzenia z programem typu participant-led – tj. z elastycznym programem uwzględniającym potrzeby danej grupy kobiet/par uczestniczących w zajęciach.

Autorzy zaleceń NICE ocenili na podst. wyników przeglądu systematycznego, że dla przyszłych rodziców wiedza nt. ciąży, porodu i rodzicielstwa wzrasta po udziale w szkole rodzenia.

b) Zalecenia, wytyczne i standardy dotyczące postępowania w problemie zdrowotnym, którego dotyczy wniosek

Według opinii położnych, kobiety biorące udział w zajęciach szkoły rodzenia są w bardzo dobrej formie fizycznej, pozwalającej na sprawny i szybszy poród, a także nie odczuwają strachu przed nim i lepiej radzą sobie z bólem towarzyszącym akcji porodowej; szybciej też wracają do pełni sił po porodzie. Teoria i umiejętności praktyczne zdobyte podczas zajęć w szkole rodzenia umożliwiają kobiecie czynny i świadomy poród. W wydanej przez Fundację „Rodzić po ludzku" publikacji „Przewodnik po szkołach rodzenia" stosowana przez szkoły rodzenia wizualizacja porodu, umożliwiająca poznanie przez kobietę przebiegu porodu i właściwe przygotowanie się do niego, przynosi istotne rezultaty. Pierwszy poród kobiety nieprzygotowanej do niego trwa ok. 8-12 godz., podczas gdy po udziale w zajęciach szkoły rodzenia czas ten skraca się do 6-8 godzin; stosuje się też mniej środków znieczulających, uszkodzenia szyjki macicy pojawiają się u ok. 25% kobiet nieprzygotowanych, u 6% uczestniczących w szkole rodzenia; co najmniej dwukrotnie zmniejsza się konieczność nacięcia krocza, zmniejsza się utrata krwi.

W publikacji „Szkoła rodzenia – profil pacjentek oraz wpływ zajęć na przebieg porodu i stan noworodka" M. Kwiatka, T. Gęcy, J. Biegaj-Fic i A. Kwaśniewskiej autorzy wnioskują, że ćwiczenia przygotowujące do porodu przyczyniają się do nieznacznego skrócenia jego pierwszej fazy, lepszej tolerancji bólu w tym okresie, mniejszej liczby okołoporodowych urazów kanału rodnego i rzadszej konieczności nacinania krocza.

Udział w zajęciach szkoły rodzenia istotnie wpływa na jego sprawniejszy przebieg.

c) Dowody skuteczności (efektywności klinicznej) oraz efektywności kosztowej

Brak danych.

d) Informacje na temat podobnych programów polityki zdrowotnej wykonywanych w zgłaszającej program lub innych jst (jeżeli są dostępne)

Gmina Ożarów Mazowiecki realizowała w latach 2015-2016 „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci między 24 a 35 miesiącem życia w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom szczepionką trzynastowalentną w Ożarowie Mazowieckim".

Obecnie, dziesiąty rok z rzędu realizowany jest „Program polityki zdrowotnej Gminy Ożarów Mazowiecki przygotowujący przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka – zajęcia w szkole rodzenia". Ze względu na trwający w latach 2020 – 2021 stan epidemii zajęcia prowadzone były również w formie zdalnej.

Od 2018 roku realizowany jest program polityki zdrowotnej szczepień profilaktycznych przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Ożarów Mazowiecki powyżej 50 roku życia.

Od 2024 roku realizowany jest program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej mieszkańców gminy Ożarów Mazowiecki.

W roku 2026 po raz pierwszy realizowany jest program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień przeciw krztuścowi w gminie Ożarów Mazowiecki.

Programy polityki zdrowotnej podobne do przedmiotowego programu realizowane są m. in. w Warszawie, Gdańsku, Gostyniu, Legionowie.

5 Koszty

5.1 Koszty jednostkowe

Szacuje się, że koszt uczestnictwa w zajęciach jednej osoby wyniesie nie więcej niż 220 zł i może obejmować: koszty wynagrodzeń osób prowadzących zajęcia; koszty zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć; koszty materiałów biurowych, papierniczych.
Gmina Ożarów Mazowiecki jako wkład rzeczowy udostępni lokal do prowadzenia zajęć i pokryje koszty mediów.
Szczegółowe koszty zostaną przedstawione przez podmioty przystępujące do konkursu ofert.

5.2 Planowane koszty całkowite

Planowane koszty całkowite (przy 100% frekwencji) przedstawiają się następująco:

- Całkowity szacunkowy koszt uczestnictwa jednej osoby – 220 zł,
- Dofinansowanie z budżetu Gminy Ożarów Mazowiecki – 85% kosztów pełnego uczestnictwa; pozostała kwota (15%) wpłacana realizatorowi przez uczestnika zajęć;
- Wysokość środków finansowych z budżetu Gminy Ożarów Mazowiecki na realizację programu – 22 440 zł.
- Całkowity koszt programu – 26 400 zł.

5.3 Źródła finansowania, partnerstwo

Program dofinansowany będzie z budżetu Gminy Ożarów Mazowiecki. Planowana kwota dofinansowania w 2027 r. – 22 440 zł.
Pozostała kwota 3 960 zł – z wpłat uczestników zajęć.

5.4 Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne

Osoby deklarujące chęć udziału w programie otrzymają podstawowy i optymalny pakiet świadczeń edukacyjnych i praktycznych, mający na celu podwyższenie świadomości w zakresie korzyści z przygotowania do porodu i aktywnego uczestnictwa w nim, efektywnego oddechu, łagodzenia bólu, pielęgnacji dziecka i zachowań w czasie połogu.

6 Monitorowanie i ewaluacja

- Liczba przyszłych rodziców z brakiem wiedzy i doświadczenia związanego z ciążą, porodem i pielęgnacją niemowlęcia, rozpoczynających cykl zajęć;
- Liczba przyszłych rodziców kończących cykl zajęć, deklarujących przygotowanie pod względem fizycznym i psychicznym do porodu i opieki nad dzieckiem;
- Liczba rodziców, którzy wykorzystali wiedzę zdobytą podczas zajęć (ankieta po porodzie);

6.1 Ocena zgłaszalności do programu

Ocena zgłaszalności do programu będzie monitorowana w trakcie trwania programu oraz po zakończeniu programu na podstawie list uczestnictwa.
Po zakończeniu każdego cyklu zajęć realizator programu zobowiązany będzie do składania sprawozdania z realizacji programu zawierającego następujące dane:

- Liczba przyszłych rodziców rozpoczynających cykl zajęć,
- Liczba przyszłych rodziców kończących cykl zajęć (uczestnictwo w pełnym cyklu).

6.2 Ocena jakości świadczeń w programie

W celu oceny jakości świadczeń, wyznaczona osoba przeprowadzi wśród uczestników pod koniec każdego cyklu zajęć ankietę satysfakcji, aby na bieżąco reagować na ewentualne uwagi. Prowadzony będzie stały monitoring jakości świadczeń w programie (wizytacje prowadzone przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim); każdy uczestnik będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do organizatorów programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń.

Prowadzący zajęcia zobowiązani będą do zgłaszania uwag do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego na temat realizacji programu, które usprawnią i ulepszą kolejne cykle, a w przypadku kontynuacji programu w kolejnych latach, jego modyfikację.

6.3 Ocena efektywności

Ocena efektywności dokonana zostanie na podstawie liczby przyszłych rodziców, którzy ukończą pełen cykl zajęć w szkole rodzenia i wypełnią ankietę przygotowaną przez realizatora zajęć, obejmującą tematykę poruszaną w czasie wykładów teoretycznych i ćwiczeń, w szczególności przygotowanie i przebieg porodu i pielęgnację małego dziecka.

6.4 Ocena trwałości efektów programu

W 2026 roku program realizowany jest po raz dziesiąty z możliwością kontynuacji w kolejnych latach. Ewentualne uwagi zgłaszane podczas realizacji programu są brane pod uwagę w przypadku jego przedłużenia.

Bibliografia

1) Ćwiek D. red. nauk., *Szkoła rodzenia*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010
2) Polskie Towarzystwo Ginekologiczne, *Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego w zakresie opieki przedporodowej w ciąży o prawidłowym przebiegu*, Poznań 2005
3) Polskie Towarzystwo Ginekologiczne, *Rekomendacje zespołu ekspertów PTG dotyczące opieki okołoporodowej i prowadzenia porodu*, Ginekologia Polska Nr 7/2009
4) Iwanowicz-Palus G. red. nauk., *Alternatywne metody opieki okołoporodowej*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
5) Kwiatek M., Gęca T., Biegaj-Fic J., Kwaśniewska A., *Szkoła rodzenia – profil pacjentek oraz wpływ zajęć na przebieg porodu i stan noworodka*, Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu 2011, Tom 17, Nr 3
6) Sadowska M., Kędzierska A., Wdowiak A., Brześcińska A., *Efektywność funkcjonowania szkół rodzenia w opinii kobiet*, European Journal of Medical Technologies 1/2013

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy, w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, jest opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej, wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy. Niniejsze obowiązki wynikają w szczególności z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych programy polityki zdrowotnej mogą opracowywać, wdrażać, realizować i finansować jednostki samorządu terytorialnego.

Jst mają obowiązek przekazania projektu programu polityki zdrowotnej do zaopiniowania przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w Warszawie.

Projekt „Programu polityki zdrowotnej Gminy Ożarów Mazowiecki przygotowujący przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka – zajęcia w szkole rodzenia" przekazano Agencji 14 lipca 2016 r.

19 września 2016 r. do Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim wpłynęła opinia AOTMiT dotycząca ww. Programu: program został zaopiniowany pozytywnie pod warunkiem uwzględnienia wskazanych uwag. Na ich podstawie dokonano modyfikacji i aktualizacji programu, który został przyjęty do realizacji w 2017 roku Uchwałą Nr XXIX/297/16 Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim z dnia 27 października 2016 r.

Z uwagi na zainteresowanie i pozytywne opinie osób uczestniczących, program kontynuowany był w latach: 2018 – 2025 oraz realizowany jest w 2026 roku.

Zasadne jest więc jego uchwalenie na 2027 rok.

Zgodnie z opinią Ministerstwa Zdrowia opiniowaniu przez AOTMiT nie podlegają projekty programów polityki zdrowotnej kontynuowane, które przeszły już proces opiniowania.